

Nasze przyszłe losy

Sprawdzianem naszego postępu nie będzie to, czy dodamy tym, którzy mają dużo, ale czy dostarczymy wystarczającą ilość tym, którzy mają mało.

Franklin D. Roosevelt

Tematy	dzieci, środowisko, prawa człowieka-ogólnie
Wielkość grupy	15-20 osób
Czas	60 min.
Krótką charakterystyka	<p>W tym ćwiczeniu uczestnicy rysują idealną przyszłość, zastanawiają się nad perspektywami dla swojego pokolenia i dyskutują o nadziejach i obawach z nią związanych. W trakcie ćwiczenia poruszono m.in. następujące zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego i jego wpływ na przyszłe pokolenia▪ młodzi ludzie i rodzina▪ życie społeczne
Omawiane prawa	<ul style="list-style-type: none">▪ prawo do wyrażania opinii i prawo dostępu do informacji▪ prawo dziecka do tego, aby zawsze zostało wysłuchane we wszystkich sprawach, które go dotyczą▪ prawo do odpowiedniego standardu życia▪ pogłębienie wiedzy na temat życia w społeczeństwie oraz wynikających z tego praw i obowiązków
Cele	<ul style="list-style-type: none">▪ rozwijanie umiejętności otwartego dyskusowania, pracy w zespole i perspektywicznego myślenia

Materiały

- postrzeganie świata jako środowiska rozwijającego się i stwarzającego niezliczone możliwości, które mogą być wykorzystane przez młodych ludzi pozytywnie lub negatywnie
- papier formatu A4 i A3
- farby, długopisy i markery
- materiały do stworzenia kolażu: kolorowy papier, czasopisma, gałęzie, ryż, fasola, liście, muszelki itp.
- Klej
- Zdjęcia i ilustracje przedstawiające miasto np. 10 czy 20 lat temu

Przebieg zajęć

1. Zrób krótkie wprowadzenie na temat zmian dokonujących się w miarę upływu czasu. Poproś uczestników, aby cofnęli się myślami w przeszłość, gdy byli znacznie młodszy i przypomnieli sobie, jak wyglądał wtedy ich dom, ulica i jak zmieniały się one w miarę upływu czasu. Czy w okolicy pojawiły się jakieś nowe budynki? Poproś uczestników, żeby zastanowili się, dlaczego te zmiany dokonały się, kto o nich decydował i jak powinno się je wprowadzać.
2. Poproś uczestników o przeprowadzenie dyskusji metodą burzy mózgów ma temat zmian, które sami wprowadziliby, gdyby zostali zapytani o radę (bazując na opisie zmian, które wymienili w punkcie 1)
3. Teraz spróbuj powiązać prawa człowieka z procesem podejmowania decyzji, które wpływają na ludzkie życie. Czy uważacie, że prawa człowieka stanowią użyteczne ramy dla procesu podejmowania decyzji? Czy w przyszłości prawa człowieka będą ważne dla tych, którzy będą odpowiedzialni za podejmowanie decyzji? Dlaczego tak/nie?
4. Powiedz grupie, że ma teraz szansę zacząć myśleć o własnej przyszłości i wpływać na nią!
5. Poproś uczestników podzielenie się na 3-4 osobowe grupy.
6. Rozdaj długopisy i papier i poproś o spisanie lub narysowanie pomysłów związanych z idealną przyszłością ich miasta lub okolic. Uczestnicy mają wolną rękę, jedynym ograniczeniem może być tylko ich własna wyobraźnia.
7. Gdy grupy zakończą pracę, poproś uczestników o przeniesienie pomysłów na duży arkusz papieru i uzupełnienie ich kolorami i kolażami.
8. Poproś kolejno grupy o zaprezentowanie ich wizji przyszłości i zapytaj, skąd wzięli pomysły i jak nad nimi pracowali? Po każdej prezentacji przeznacz trochę czasu na pytania i odpowiedzi. Ogólną dyskusję przeprowadźcie później.

Omówienie ćwiczenia i ewaluacja

Poproś uczestników o podzielenie się uwagami na temat pracy w grupie, sposobu podejmowania decyzji i przebiegu ćwiczenia.

- Czy wszyscy uczestnicy mieli poczucie, że uczestniczą w pracy grupy i wnieśli swój wkład do ćwiczenia? W jaki sposób wykorzystaliście talenty członków grupy?
- Jak czuliście się, gdy inne grupy wyrażały opinię na temat waszych planów?
- Jak czuliście się, gdy sami musieliście wyrazić opinię o planach przygotowanych przez inne grupy?
- Czy byliście gotowi do kompromisów, gdyby teraz wspólnie należało ustalić plan, odpowiadający potrzebom wszystkich?
- Czy podobała się wam rola „architektów własnej przyszłości”?
- Czy uważacie, że wasze pomysły mogą stać się rzeczywistością? Dlaczego tak/nie?
- Czy sądzicie, że dorośli byłiby gotowi przedyskutować z wami wasze plany? Dlaczego tak/nie?
- Co was najbardziej zaskoczyło w przygotowanych planach?
- Jakie w przyszłości będziecie mieć prawa jako obywatele?
- Jakie w przyszłości będziecie mieć obowiązki jako obywatele?
- Jakie kroki mogą podjąć młodzi ludzie, aby mieć wpływ na procesy demokratyczne decydujące o ich życiu w przyszłości?

Wskazówki dla prowadzących

Ćwiczenie nosi tytuł „Nasze przyszłe losy”. Takie sformułowanie sugeruje, że przyszłość nie jest czymś danym z góry, lecz raczej czymś, co sami tworzymy. Nasze losy w przyszłości mogą, więc potoczyć się na wiele sposobów. Młodzi ludzie stoją przed wyzwaniem zbudowania swojej przyszłości zgodnie z własnymi aspiracjami i ideałami.

Możesz w czasie ćwiczenia wykorzystać ilustracje i zdjęcia twojego miasta sprzed 10-20 lat, aby uwrażliwić uczestników na zmiany, które zachodzą w ich otoczeniu. Możesz też poprosić ich o podzielenie się refleksjami na temat zmian, jakie dokonują się na świecie. Na przykład, 30 lat temu nikomu nawet nie śniło się o Internecie, który był raczej czymś z dziedziny science fiction. Nie przypuszczano nawet, że za kilkadziesiąt lat każda biblioteka i szkoła będzie podłączona do sieci.

Jeśli uczestnicy będą mieć problemy z wyobrażeniem sobie, jak ich miasto będzie wyglądać za jakiś czas, możesz im to ułatwić, zadając następujące pytania:

- Kto będzie tu mieszkał? Czy ludzie, którzy się urodzili, czy przybysze? W jakim będą wieku? Czy będą mieć rodzinę?
- Jak będzie wyglądać ich codzienne życie? Gdzie będą robić zakupy? Jak będą się przemieszczać?
- Z jakich usług socjalnych (szpitala, dentysty, itp.) będą korzystać?
- Jak będzie wyglądać szkoła?

- Jak będzie wyglądało ich życie kulturalne? Co będą robić w czasie wolnym?
- Czy będą mieli jakieś zwierzę w domu?
- Jaką pracę będą wykonywali?
- Jak będą wyglądać środki nowoczesnej technologii?
- Jak zmieni się środowisko naturalne?

Modyfikacje

Inną metodą, którą można wykorzystać w tym ćwiczeniu, są tzw. Koła przyszłości. Poproś uczestników o podzielenie się na mniejsze grupy. Każda grupa zajmuje się określonym zagadnieniem (np. edukacją, rodziną, społecznością lokalną, rynkiem pracy czy zdrowiem) i próbuje narysować – w formie koła – przyszłość z nim związaną. Dla przykładu, koło środowiska naturalnego otoczone zostanie innymi kołami, które należy podzielić na pola, w które trzeba wpisać takie pojęcia, jak np.: brak dymu, pojazdy napędzane energią elektryczną, dużo drzew, czyste rzeki, hodowle ekologiczne.

Kontynuacja

Dowiedzcie się więcej na temat planów dotyczących rozwoju lokalnego i zastanówcie się, jaki możecie mieć na niego wpływ. Zaangażujcie się w procesy podejmowania decyzji w szkole, klubie lub stowarzyszeniu, uczestnicząc w spotkaniach zarządu czy rady. Możecie nawet wystartować w wyborach! W tym przewodniku znajdziecie wiele ćwiczeń, które poruszają zagadnienia dotyczące przyszłości, np. „ Droga do Krainy Równości”, które stwarza możliwość przedyskutowania zagadnień związanych z osiągnięciem równości płci,” Siła Internetu”, dotyczące rozwoju nowoczesnych technologii.

Zanim nasze marzenia o przyszłości staną się rzeczywistością, możemy zacząć myśleć o tym, jak zbudować sprawiedliwe społeczeństwo. Jeśli grupa chce popracować nad zagadnieniami związanymi z przemocą i poszukać sposobów na wykształcenie empatii i szacunku dla innych.

Pomysły na wspólne działania

Przedstawcie przygotowaną przez was wizję idealnej przyszłości waszego miasta miejscowym władzom. Być może jakieś jego elementy zostaną wykorzystane w ich planach.